

UPPLÄNDSKA IDROTTSMINNEN

Nr 4 december 2023

**50 ÅR MED ELITBASKET
FÖR UPPSALA BASKET DAM**

AUTOGRAFJÄGAREN ÅKE SINTRING

STICKAN PETTERSSON 10 ÅR I VÄRLDSELITEN

GURRA – Mr BÄLINGE IF

IDROTTSRESA – VÅLÅDALEN

Ordförande har ordet

Då har hösten nu tagit sitt grepp på riktigt över oss här i Uppland. Hoppas att Ni alla mår bra i höstrusket.

Några av våra medlemmar var med oss på vår bussresa till Västerås och såg bandymatchen Västerås – Sirius. Tyvärr fick vi vända hem utan vinst. Vi i styrelsen är väldigt glada att Ni är på "G" och ställer upp på våra arrangemang.

(Nu närmast har vi en fotbollskväll den 15 november i Österbybruk att se fram emot.)

Tiden går snabbt och snart har vi ett nytt spännande år framför oss. Det nya året har vi tänkt att starta upp med en skidkväll den 23 januari på Tunabergsskolan med Dag Malmqvist och Torgny Mogren. Vi vet att vi har haft Torgny som vår gäst för ett antal år sedan. Tanken är nu att Torgny tillsammans med Dag skall få oss alla triggade att resa med på vår resa till skidspelen i Falun i mars. Vi planerar att åka dit den 15 mars och följa hela sprinttävlingen. Blir säkert en spännande dag. Det kommer en formell inbjudan lite längre fram i tiden.

I mars har vi också vårt årsmöte. Vi har bestämt datum till den **19 mars** i Tunabergsskolan. Ni kommer att få inbjudan, samt alla handlingar gällande verksamhetsåret 2023 i nr 1 – 2024 i vår fina medlemstidning. Vill dock att Ni redan nu bokar in datumet den **15 mars** för skidresa till Falun och 19 mars för årsmötet.

Tittar vi ännu en bit längre fram i det kommande året 2024, så har jag fått i uppdrag av styrelsen att sondera terrängen om en ev. resa till Vålådalen i början av september 2024. En del medlemmar har varit på och frågat när resan till Vålådalen blir av. Finns lite närmare information om ev. resa till Vålådalen på annan plats i detta nummer.

Slutligen vill styrelsen i Upplands Idrottshistoriska Förening önska alla våra kära medlemmar en riktig GOD JUL samt ett GOTT NYTT ÅR!

Var rädda om er så ses vi under 2024!

Upplands Idrottshistoriska Förening

Kansli: Ekebybruk 16, 752 63 UPPSALA

Postgiro: 81 82 34-7. Swish: 123 321 4905 Org. Nr: 802497-0405

Hemsida: www.laget.se/UPPLANDSIHF

Styrelse , organisation

- Ordförande: Lennart Bernström. Läby Österby 113, 755 92 Uppsala
Tel: 076-390 18 25. E-post: lennart.bernstrom@gmail.com
- Vice ordförande: Leif Wahlström. Utmarksvägen 4, 743 82 Bälinge
Redaktion: Tel: 070-879 18 05. E-post: leffe@ uppsala.mail.telia.com
- Kassör: Marianne Gustafsson. Sjungarbacksvägen 3, 743 82 Bälinge
Tel: 070-257 03 10. E-post: m-a.g@telia.com
- Sekreterare: Sten Johansson. Exarbyvägen 3, 748 96 Tobo
Web-master: Tel: 070-584 99 78. E-post: gruselvis@gmail.com
- Ledamot: Per Hansson. Vallbygatan 16, 753 24 Uppsala
Tel: 070-323 21 22. E-post: plhansson@hotmail.com
- Ledamot: Lars-Gunnar Borg. Bokvägen 10, 755 50 Uppsala
Tel: 070-536 13 25. E-post: cykellasse45@gmail.com
- Ledamot: Mats Taxén. Tre Kungars Väg 3, 125 35 Älvsjö
Redaktion: Tel: 070-358 28 06. E-post: mats.taxen@telia.com
- Ledamot: Svante Brinkhagen. Svartbäcksgatan 43 E, 753 16 Uppsala
Redaktion: Tel: 070-639 11 29. E-post: svante.brinkhagen@gmail.com
- Ledamot: Leif Nilsson. Oslogatan 79, 752 64 Uppsala
Redaktion: Tel: 070-358 15 56. E-post: leifolle1948@gmail.com
- Hedersordförande: Bernt Karlsson, Blekingev. 13. 757 58 Uppsala.
Tel: 070-253 08 28. E-post: bernt.karlsson@live.com
- Revisor: Lars Ivar Olsson. 073-322 07 60 olssonlarsivar41@gmail.com
Revisorsuppleant: Karin Lamberg. 070-311 31 09
- Valberedning: Vakant
Valberedning: Vakant
Valberedning: Vakant

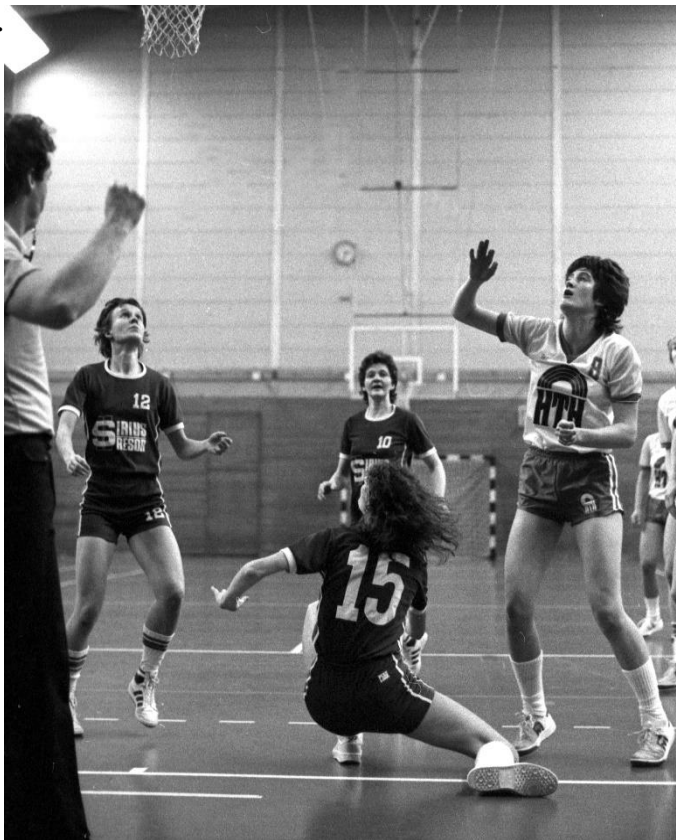
50 ÅR MED ELITBASKET FÖR UPPSALA BASKET DAM

1960 grundades den första separata basketföreningen i Uppsala, KFUM Uppsala Basket, av Jan-Anders "Jampa" Ericson och Kari Marklund. Verksamheten växte snabbt och klubben startade en ungdomsverksamhet, som höll till i Nannaskolan. Matcherna spelades i tennishallen vid Svettis. Förutsättningarna var väl inte de allra bästa. Laget fick t.ex. tejpa upp basketlinjer inför varje match eftersom inga andra fasta linjer än tennisens tilläts på banan.

Även en damverksamhet inleddes som ganska omgående tog klivet in i det svenska seriesystemet. Damlaget utvecklades snabbt och 1974 tog man steget upp i högsta nationella serien. Väl där behövde Uppsala bara fyra säsonger för att kvalificera sig till den första av hittills sex SM-finaler.

De första lagen byggdes av Uppsalaspelare i ungefär samma ålder. Kerstin Berglund, Kerstin Lundh, Ingalill Nilsson, Susanne Larsson och Ann Juhlin tillhörde de mest tongivande spelarna. Laget coachades då av Ulf Öhrman tills Janis Zarins tog över coachsysslan.

Säsongen 1977/78 gick damlaget till sin första final. I laget spelade då Åsa Gelin (Hellström), Christina Hultgren, Kerstin Berglund, Ylva Lindahl, Tanja Jarkovoj, Kerstin Nyman (Lundh), Susanne Larsson, Christina Sandgren (Forsberg), Ingalill Zarins, Anette Ågren (Blom), Marie Blomberg (Kumlin), Barbro Falk (Ohlsson) och Berit Gustavsson. Coach var Sven Jensen. I denna den första SM-finalen mötte man Södertälje som tyvärr slutade med förlust. Södertälje kom att dominera dambasketen under 1980-talet.

Marie Kumlin

Efter en mellansäsong, då damlaget inte tog sig till finalspel, blev det tre raka finalserier mot Södertälje. Säsongen 1979/80 var Uppsala t.o.m. favoriter inför finalserien. Finalmatcherna drog storpublik med nära 800 åskådare i Uppsala och det blev jämna och spännande matcher där Södertälje återigen var starkast på slutet.

Inför säsongen 1982/83 hade Uppsala lyckats få ihop en stark uppställning med landslagsspelare som Christine Larsson, Susanne Gottschalk, Marie Kumlin, Susanne Rosengren. Till detta den amerikanska centern Sheri Lauyer. På bänken fanns dessutom Helene Keijser och Åsa Roos, som då var två lovande unga spelare. Laget gjorde riktigt bra ifrån sig och vann ofta med över 100 poäng i grundserien. Rekordet var i en match mot Blackeberg som slutade 160–69. Försvarsspelet tycks inte ha varit det bästa. Trots den starka säsongen blev slutspelet en besvikelse och man tog sig inte till final.

Hilda Hassler

Säsongen efter 1983/84 tog Torbjörn Taxén över som coach och han byggde laget på egna förmågor. Efter ett år som coach tog han laget till den femte SM-finalen och denna gång var det nära att sluta med guld. Veteranen Marie Kumlin hade en ledande roll i laget som även bestod av unga spelare som Åsa Roos, Petra Freidenfeldt, Ulla Heikura och Ia Börling. Uppsala vann den första finalmatchen mot Södertälje (efter 10 tidigare misslyckade försök) men det räckte inte ända fram, utan Södertälje vann finalserien, som spelades i bäst av 5, med 3-1

1985-1991 inleddes med några sämre säsonger för Uppsalas damer, då det mer handlade om att hålla sig kvar än ta sig till slutspel. Vändningen kom 1988 när Luleåcentern Hilda Hassler flyttade till Uppsala för att studera till läkare. Hon stannade hela studietiden och när klubben satsade hårt i början av 1990-talet med det framgångsrika 1969-laget som stomme räckte det till en sjätte SM-final 1993 mot Arvika.

Efter 1993 har det inte blivit några fler SM-finaler och damlaget kan sägas ha blivit ett typiskt mittenlag under några säsonger. Klubben fortsatte att utveckla flera framstående ungdomsspelare som Chioma Nnamaka och Agnes Nordström men de valde att fortsätta sina spelarkarriärer i andra sammanhang. Nnamaka valde att åka till USA för att spela och studera vid college. Hon kom t.o.m. att spela i WNBA, proffsligan i USA för damspelare. För Uppsala baskets damer gick det dock allt sämre och efter säsongen 2004/05, som slutade med en obeveklig sistaplats efter en vunnit match (av 22) valde laget att ta en time-out och lämna högsta serien.

Säsongen 2009/2010 tog damlaget steget upp i damligan igen; nu under namnet Sallén Basket. Laget var byggt på svenska spelare förstärkt med två norska spelare i form av Anette Johansen och Kristina Tattersdill. I slutet av säsongen anslöt även systrarna Chioma och Ifenayi Nnamaka. Första säsongen efter återinträdet gick laget vidare till kvartfinalspel och var nära att gå vidare till semifinal. Efterföljande säsong inleddes bra, men slutade i moll efter tidiga skador och avhopp. Laget hamnade utanför slutspelet.

2011/12 inleddes en ny framgångsrik era i lagets historia med fyra semifinaler på fem säsonger. För första gången leddes laget av en kvinnlig head-coach, Jenny Håkansson. I semifinalen 2011/12 ställdes laget mot Telge Basket, som dock segrade i tre raka matcher. Säsongen därpå var ambitionen att ha ett lag baserat på erfarenhet och kompetens blandat med ungdomlig utvecklingspotential. Målet var slutspel.

Laget föll på tröskeln i sista hemmamatchen mot Visby Ladies. De tre följande säsongerna var ambitionen att ha ett lag baserat på mer erfarenhet och kompetens än tidigare. Laget förstärktes också med spelare av yppersta elit och förväntningarna inför säsongen 2013/14 var höga. Vi förlorade endast en match i vår hemmaarena och tvingade Northland till fem jämna matcher men föll i den sista avgörande matchen.

Säsongen 2014/15 nådde laget en ohotad tredjeplats i grundserien och ställdes åter mot Northland i semifinal, som än en gång blev för svåra. 2015/16 började lite svajigt under hösten men efter nyår hade laget en enastående matchserie, bl. a. med vinst borta mot Luleå. Återigen gick det inte hela vägen till en SM-final utan i semifinalserien vann Udominate Basket med 3-2.

Från och med säsongen 2016/17 ändrades lagnamnet igen och numera heter laget Uppsala Basket dam. Förutom Christy Bacon var laget ungt och oerfaret och säsongens mantra blev utveckling. Det blev många förluster den första återkommande säsongen i ligan och det slutade med kvalspel. Där kvalserien blev dramatisk. Tre lag hade chansen att ta den sista platsen i basketligan. Vi hade fördelen att få möta Högsbo hemma i en kokande Rosendalshall. Med ett skott precis när slutsignalen ljöd, en s.k. buzzer beater, lyckades lagets amerikanska spelare Heather Butler göra matchens och säsongens sista poäng. Ett magiskt ögonblick och ett tvåpoängsskott, som också innebar en fortsättning i ligan.

Trots spel i högsta ligan SBL har fokus de sista säsongerna varit på att utveckla spelare och ge unga spelare chansen, och samtidigt bygga en hållbar organisation. I år gick damlaget till slutspel igen. Kanske Uppsala Basket dam är på väg mot en ny storhetstid som på 1970- och 1980-talen?

Avslutningsvis kan vi konstatera att Uppsala är en stad som har en basketkultur. Intresset för basket har hållit i sig sedan starten på 1950-talet och det senaste året har antalet medlemmar i föreningen ökat. Uppsala Basket har också genom tiderna fostrat många landslagsspelare. Hit hör Kerstin Berglund, Ia Börling, Petra Freidenfeldt, Susanne Gottschalk, Helene Keijser, Marie Kumlin, Christine Larsson, Kerstin Lundh, Barbro Ohlsson och Åsa Roos, Chioma Nnamaka och Agnes Nordström. Vi hoppas på fler i framtiden.

Christer Hagberg och Sonja Entzenberg

Faktaruta

Landslagsspelare genom åren – (antal matcher, poäng, debut)

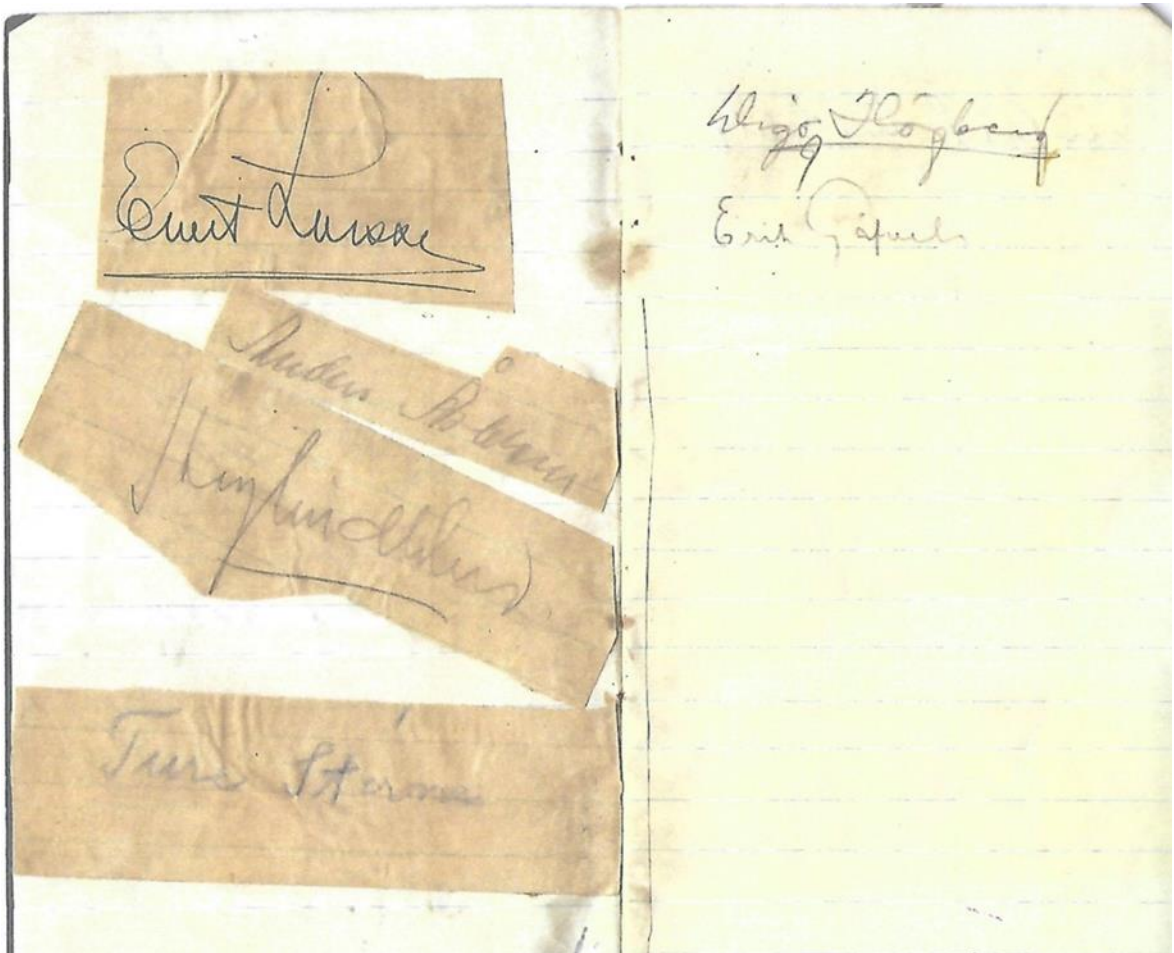
- Marie Kumlin 86, 637, 7/1 -78
- Åsa Roos 70, 502, 5/11 -83
- Susanne Gottschalk 61, 251, 28/12 -80
- Kerstin Berglund 28, 108, 26/11 -75
- Kerstin Lundh 21, 57, 7/12 -74
- Helene Keijser 19, 79, 27/12 -81
- Ia Börling 17, 30, 28/12 -89
- Petra Freidenfeldt 17, 42, 3/11 -84
- Chioma Nnamaka 14, 110, 5/9 -03
- Anna Lindahl 13, 7, 4/1 -91
- Barbro Ohlsson 1, 3, 20/12 -79

Autografsamlaren Åke Sintring

Av Åke Sintring

Bland oss folkskoleungar på slutet av 40- och början av 50-talet grasserade en rad olika "flugor". Flickorna briljerade med att hysta bollar mot ytterväggar, ju fler dessbättre, ett slags jonglering i sidled. De var även duktiga på att hoppa i rutmönster på grusytor, samma mönster man kan se kritade på asfalt än i dag. Grabbarna använde gruset till att spela kula. Senare kom jojon in i bilden. Jag tror att bägge könen ansade sina isytor. De skulle vara så blanka som möjligt, placerade i snödrivorna. Snöbollskrig dominerade annars på vinter-halvåret.

Men så i skarven mellan decennierna tog autografsamlandet fart. Jag har läst mig till, att den verksamheten hade gamla anor, men inte på det sätt som nu utvecklades till en massrörelse. Den blev så påträngande, att utsatta grupper manade till bojkott. Häcklöparen "Sten-Pelle" Pettersson hade gjort det redan på 40-talet. Nu, kring 1952-53, uppmanade exempelvis Upsala Nya Tidning till motåtgärder. Andra föreslog att idrottsmän, artister och andra ansatta grupper skulle utrusta sig med stämplar.

I Uppsala tog autografsamlandet fart, när sovjetiska idrottsmän gästade staden i oktober 1953. De var kända sedan OS i Helsingfors ett år tidigare. Vi hade hört referaten i radion och läst om dem i tidningarna. Nu fick vi se dem i levande livet - "riktiga ryssar". Det var som om marsmänniskor landet i sta'n.

Jag fångades helt av autografsamlandet, jag, liksom andra skolgrabbar. Bröderna Palm var väl de främsta, en effektiv trio. Lars-Ivar Olsson var en annan. Är det han, som är revisor i Idrottshistoriska föreningen i Uppsala?

De allra tidigaste autograferna tog jag i Sverkerskolan. Min klassföreståndare Hilding Hilderberg fick plita ner sitt namn i ett blått skrivhäfte. Det fick också några lärarkandidater och gymnastikläraren Gunhild Lindell göra. I häftet finns också namnteckning av "Ture Sterne". Nyligen stötte jag på det namnet i en artikel om gamla fotbollsspelare. Det fanns en karikatyr av denne Sterne i en idrottstidning från anno dazumahl. Senare forskning har visat, att Ture Sterne spelade för IFK Uppsala och för IFK Stockholm. Han gjorde två landskamper, en mot Finland 1918 och en mot Norge 1923. Han var inte lärare på skolan, han måste ha varit där i annan kapacitet, sannolikt gällde hans besök simundervisning. Han var nämligen simlärare på Barnens ö under 27 år. Jag är nog ensam i landet om att ha autograf av landslagsmannen i fotboll, Ture Sterne.

Nästa steg i upptrappningen blev att jaga idrottsmän på Studan. Bandy spelare var givna mål, fri idrottarna likaså. För att inte tala om cykeltävlingarna, Slottsrundan, Sexdagars, Skandisloppet, you name them. Vaktmästaren på Studan blev vår fiende, en riktig Cerberus, argsint vaktande ingången till omklädningsrummen. Jag vill minnas att en Allan Niska, längdhoppare i UIF var den allra förste att skriva åt mig. Den autografen har dessvärre försvunnit.

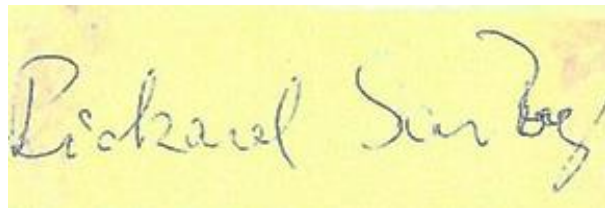
En gymnast från Gävle, Börje Stattin var en annan tidiga autografskrivare. Det måste ha varit gymnastikuppvisning på Studenternas? Den namnteckningen finns kvar, skriven med blyertspenna.

Jag tror det var vid skidlopp kring Sturemonumentet som jag fick autograf av Emy Gauffin och Eivor Alm. Sixtus Jansson letade jag upp i hans företag vid Svintorget. Han skrev en av de mest kraftfulla namnteckningarna i min samling.

Återkommande evenemang med riklig autograffångst var fotbollsmatcherna mellan Uppland och en stockholmskombination och distriktsmatcherna mot Gästrikland i fri idrott. Ett och annat "event" med friidrottare från USA gavs också.

Jag vill i alla fall minnas att kulstötaren Parry O'Brian var där en gång Fille Ottosson kunde säkert det där med att ordna "Amerikagalor, men jag har suddiga minnen. Vill i alla fall minnas att O'Brian sprang en sträcka i en stafett och klarade sig bra, stora karl'n. Men framför allt sovjetidrottarnas besök 1953. Vilken höjdare!

Olympiske medaljören i segling, Rickard Sarby var en svår nöt. Han skrev ogärna autografer. Jag löste det på så sätt, att jag gick och klippte mig av honom i den salong han arbetade, vill minnas att det var på Kungsängsgatan någonstans. Efter klippningen langade jag fram autografpapper, penna och en bild. Han levererade, men högst ovilligt.

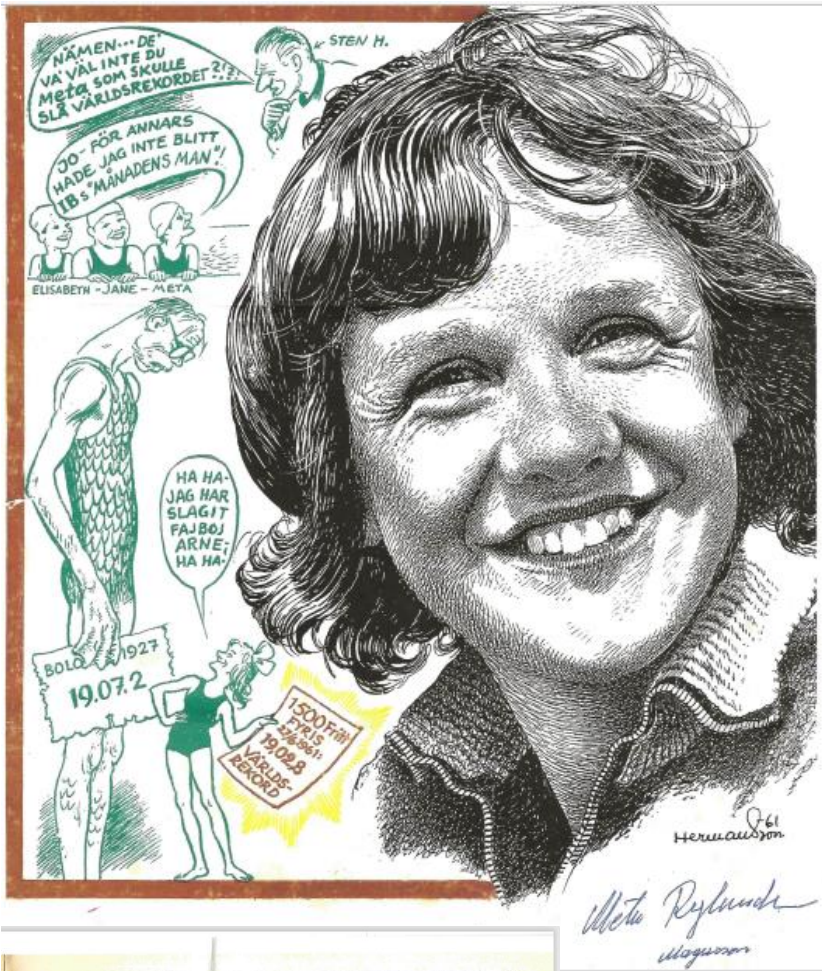

Med tiden blev man ju intresserad av andra notabiliteter. Gunnar Sträng skrev med förtjusning sitt namn i Folkets hus' källare; han hade som ny finansminister hållit föredrag där. Hans skrift med röd penna är svårläst i dag. Vilhelm Moberg skrev i pausen till en teaterföreställning, minns att han till en annan vuxen öste sitt förakt gentemot någon veckotidning, alltmedan han skrev.

Nobelpristagare kom till Uppsala och höll föredrag. Philip Noel Baker, till exempel. Han tilldelades fredspriset ett år.

Som ung vann han silvermedalj i löpning 1 500 meter i ett OS. The Svedberg fick besök av mig i Skandalhuset, där han bodde. Han var alls icke road, men han skrev ändå. Det gjorde även konseljpresident Mendes France alltmedan han funderade efter att ha fått sentensen över ingången till universitetsaulan översatt för sig. Jan Fridégard stötte jag på utmed Geijersgatan, hade papper och penna med mig. Näpp direkt.

"Sleven" Säfwenbergs och Herbert Olivecronas autografer har jag köpt på senare år. Olivecrona var faktiskt en bra bandyspelare, svensk mästare med IFK Uppsala.

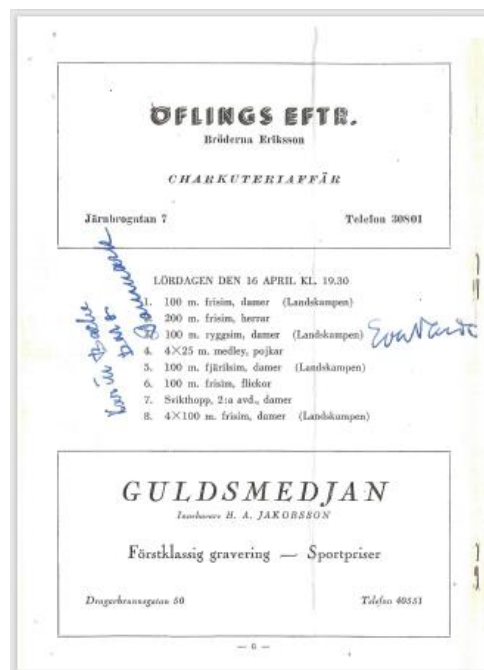
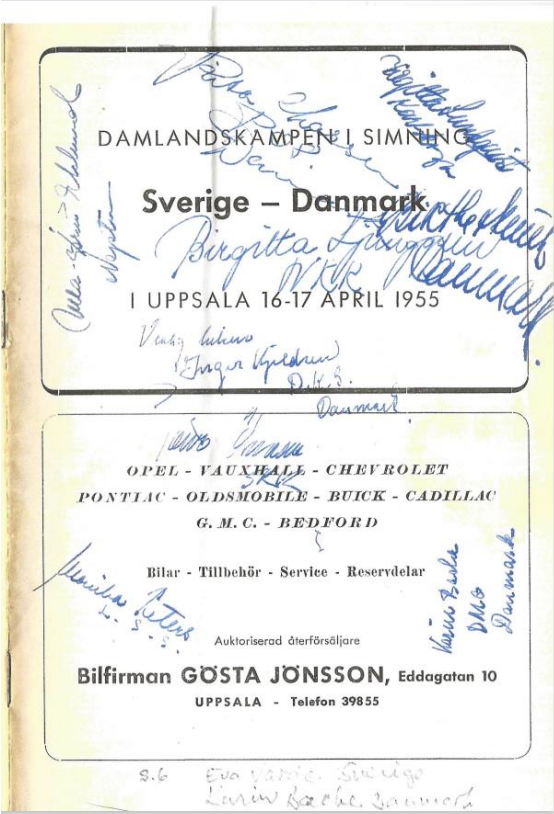
Att få autografen på en sådan här fin bild, är väl en önskedröm för en autografsamlare.

Det ser ut som namnet är Meta Rylund på autografen.

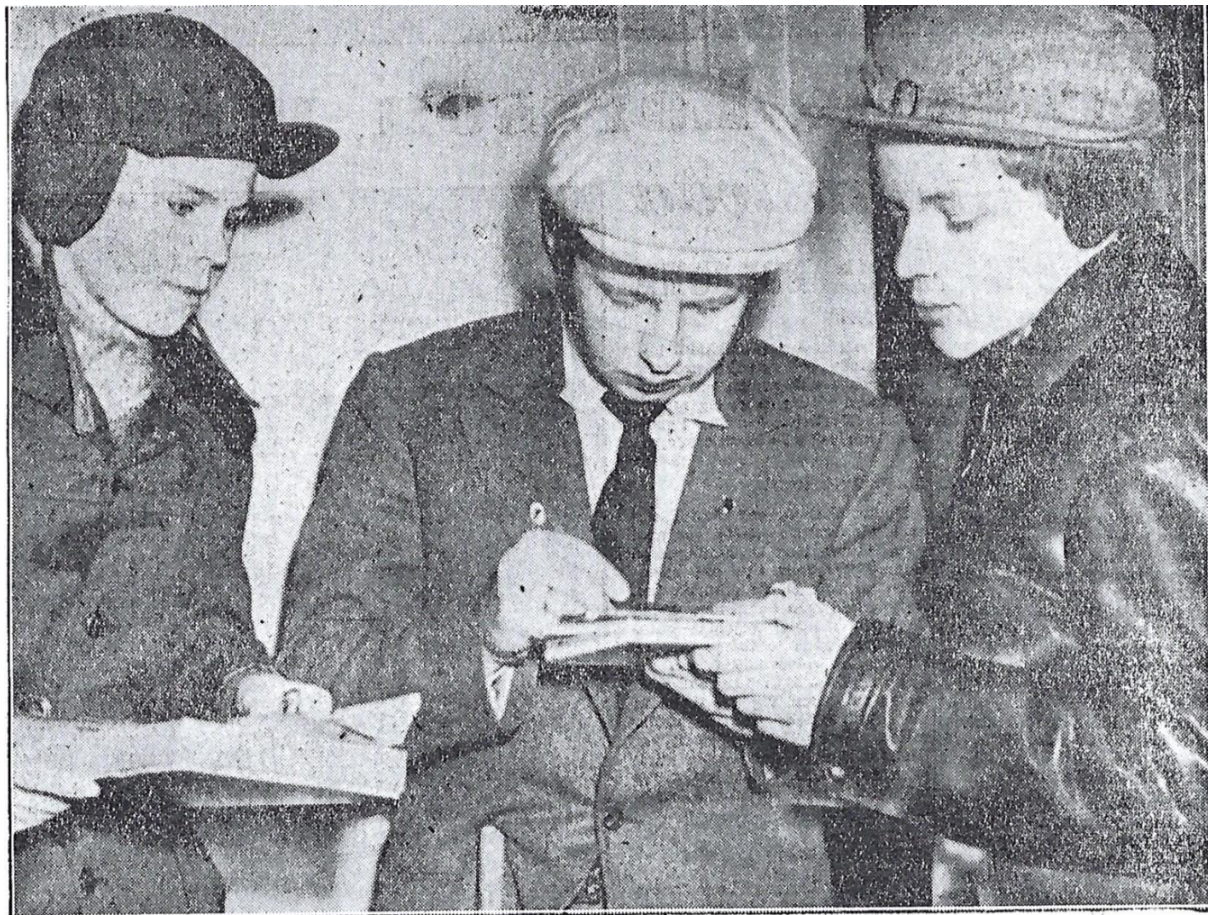
Hon heter Margareta Rylander och var 14 år när hon slog världsrekord på 1500 meter fritt och simmade ifrån favoriten och klubbkamraten Jane Cederqvist den 27 juni 1961 i Fyrisbadet.

Hon slog även legendaren Arne Borgs världsrekord från 1927.

Även ett programblad kunde fungera lika utmärkt som autografblock.

Med åren har det blivit en rejäl samling autografer, den som började med magister Hilding Hilderberg, överlärare Åsblom, Ture Sterne och andra i Sverkerskolan. Just de autograferna är exklusiva, dom är jag ensam om att ha. Det är jag säker på.

Gösta "Snoddas" Nordgren, B-lagscenterhalv och SM-finalens hjälte, blev naturligtvis ett begärligt offer för autografjägarna. Här är det Hans Palm (t.v.) och Åke Sintring som får hans värdefulla namnteckning.

AB 19.2.1956

Stickan tio år i världseliten

Men alltid precis utanför OS-medalj

Av Mats Taxén

Stig "Stickan" Pettersson tillhörde världseliten i höjdhopp i över 10 år, och låg högt i resultatlistorna på alla mästerskap. Men i OS hamnade han precis utanför medaljerna – fyra i Melbourne, femma i Rom och fyra igen i Tokyo.

- Det är klart det var lite jobbigt att inte få någon OS-medalj. Det hade varit roligt. Men jag är stolt över karriären som helhet, säger Stickan till Uppländska Idrottsminnen.

Idag, 86 år gammal, är Stickan nästan lika aktiv som för 60 år sedan. Han spelar golf på banor runt hela Europa och går på gym för att hålla formen.

- När jag kopplar av sitter jag och målar tavlor.

I EM blev det två medaljer, brons i Stockholm 1958 och silver i Belgrad 1962. VM fanns inte på den här tiden.

Som aktiv blev Stickan lagkapten för de svenska friidrottarna och efter karriären blev han lagledare och förbundskapten för samma landslag. Dessutom satt han i styrelsen för Sveriges Olympiska kommitté i många år.

Med sin positiva inställning till det mesta och breda leende blev han en av Sveriges stora idrottspersonligheter.

Stig Pettersson föddes i Åkersberga 26 mars 1935. Som ung läste han Idrottsbladet och Rekord-Magasinet och drömde om att bli en ny Gunder Hägg. Han började idrotta i IFK Österåker.

- Det var alla sporter, fotboll, ishockey, bandy, orientering och till och med skytte, berättar Stickan.

Men så lyssnade han på ett föredrag med kyrkoherde Samuel Norrby i Åkersberga. Han höll på med friidrott och inspirerade Stickan att börja med hoppning, tresteg, stav och höjd.

Efter realskolan fick Stickan sitt första jobb som vaktmästare på Elektrolux på Kungsholmen. Han åkte varje dag 40 min med Roslagsbanan och därefter spårvagn 4. Efter jobbet tränade han på Kristinebergs IP och på vintern i Karlbergshallen, och det var långa dagar innan han kom hem till Åkersberga. Hans klubb blev Kronobergs IK, som han tävlade för under hela karriären.

Ganska snart flyttade han från vaktmästeriet till tryckeriet, och hamnade i en bransch som han ägnade resten av livet åt. Efter arbete på flera tryckerier öppnade han så småningom eget tryckeri i Uppsala, dit han också flyttade. Tryckeriet drivs idag av hans dotter Lena.

I början av 1950-talet kom dykstilen till Sverige, och några år senare hoppade alla, åtminstone alla pojkar, med den stilen. Sverige var ledande i världen tillsammans med amerikaner och ryssar. Benke Nilsson hade hoppat 2,11, och var en av favoriterna inför OS i Melbourne 1956. Men han var skadad under OS och slogs ut i försöken.

I stället fick Stickkan sitt genombrott och blev fyra på 2,06. Guldet gick till amerikanen Charles Dumas på 2,12.

Inför EM i Stockholm 1958 var Stickkan Pettersson favorit, efter att strax före mästerskapen, slagit det personliga rekordet med 2.10. Han hade vunnit säsongens samtliga tävlingar han ställt upp i.

Men EM blev den stora succén för Stickkans landslagskompis Rickard Dahl. Han kom till EM med ett personligt rekord på 2,08, men tog guldet genom att klara 2,12. Han var senare aldrig i närheten av denna höjd.

Stickkan blev trea på 2,10, men utsågs ändå efter säsongen till världens bästa höjdhoppare.

De kommande åren var Stickkan Sveriges klart bäste hoppare, och slog Dahls rekord genom att klara 2,13 kort före OS i Rom 1960. Han vann också åtta SM-guld.

- 2,13 var speciellt. Då blev jag en ”7 foot jumper”. Det betydde att jag fick mängder av inbjudningar till tävlingar i USA. Jag tävlade mycket där, både inne och ute.

I Sverige försökte han många gånger på svenska rekordhöjden 2,14, men misslyckades. Då fick han rådet att i stället lägga ribban på 2,15 och då gick det bättre.

Sitt sista svenska rekord, 2,16, slog Stickkan på Stockholms Stadion 1962. Lite senare det året blev det silver vid EM i Belgrad. Han förlorade mot ryssen Valerij Brumel, men slog georgiske olympiamästaren från 1960, Robert Sjavlakadse. Brumel hoppade 2,21 mot Stickkans 2,13.

- Det här är definitivt min största framgång. Brumel var i en klass för sig, och jag betraktar honom som världens bästa höjdhoppare genom tiderna.

Under åren 1961-63 höjde Brumel världsrekordet från 2,22 till 2,28, vilket stod sig i åtta år.

- Inför OS i Tokyo var jag i bättre form än någonsin tidigare, och siktade på medalj. Tyvärr fick jag en pinsam skada en vecka före tävlingen. I väntan på att friidrotten skulle starta var jag och ett par kompisar och tittade på boxning. I hallen fanns plötsligt ett litet staket, som man skulle gå runt. Jag var ung och dum och skulle hoppa över. Men jag fastnade och rev upp ett sår på smalbenet, som gjorde att uppladdningen inför min egen tävling blev störd.

Enligt Stickan var han helt frisk till tävlingarna.

- Men jag var lite osäker och började på för låg höjd, vilket innebar att det blev för många hopp. Jag var trött när avgörandet kom.

Stickan hoppade dock 2,14, hans bästa resultat i ett mästerskap. Han blev fyra efter Brumel, och amerikanerna John Thomas och John Rambo.

Stickan slutade på elitnivå 1967, men efter några år satsade han på veterantävlingar. 1975 kom han högst upp på prispallen som världsmästare för 40-åringar med 1,95. Avslutningen blev ett veteran-VM i Australien som 53-åring. Men då gick det sämre.

Som ledare för svensk friidrott hade Stickan också stora framgångar.

- Under min tid hade vi tre världsrekordhållare, Kjell Isaksson i stav, Ricky Bruch i diskus och Anders Gärderud i hinder. Det var roligt, men också jobbigt.

Stickan syftar på att de tre stjärnorna tävlade världen runt, året runt. Det var på den tiden inte lika lätt som idag att ha koll på både resultat och vad som hände vid sidan om.

Många legendarer bland aktiva idrottare och ledare har genom åren presenterats i Uppländska Idrottsminnen. Och fler lär det bli. Idag presenteras "Gurra" i Bälinge och i avskrivet UNT-reportage från 1955, finns det några till.

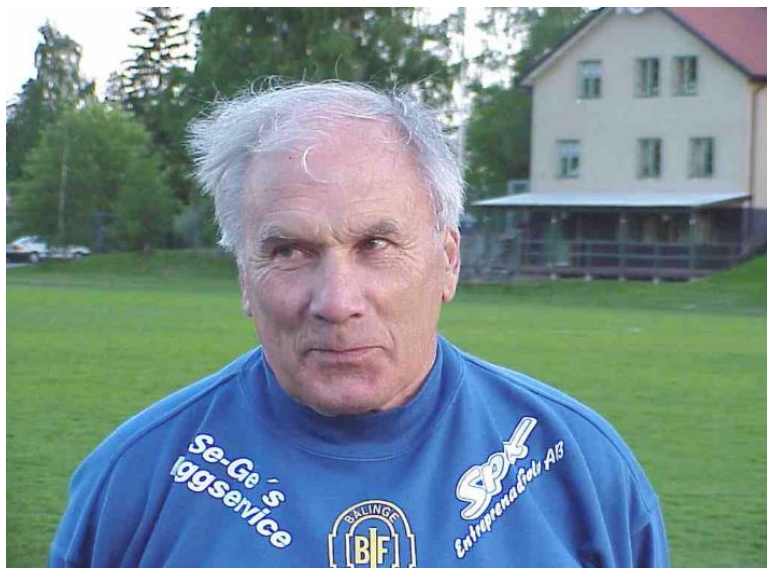
Gunnar Jansson "Mr. Bälinge IF"

Av Leif Wahlström

Bälinges IF's mest meriterade idrottsman och ledargestalt var aktiv ända upp i nära 80-årsåldern - som bland annat orienterare och skidåkare i UIF. Ett par SM-segrar på skidor och flertalet DM-segrar i UIF samt 60 år som ledare i Bälinge IF är stort. Gunnar gick tyvärr bort 2007, men hans ledargärning har präglat föreningen djupt.

"Mr Bälinge IF" ja så kallades Gunnar av många i Bälinge. Han växte upp på lantbruket Gullögla i Bälinge och var i början lantarbetare på föräldragården. Från 30 års ålder fram till pensionen var han sedan Vägverket troget.

Som 14-åring, 1939, inledde Gunnar sin fotbollskarriär i då treåriga Bälinge IF's A-lag och på den för året just anlagda Bälinge idrottsplats, Ekebyvallen, just intill den bygdegård han på 60-talet sedan kom att vara bosatt i. En trappa upp i vaktmästarbostaden. Samma lokaler som på 80-talet blev Bälinge IF's kansli och Gunnars hemvist igen, men nu som kanslist på deltid under några år.

Gunnars aktiva tid som fotbollsspelare avslutades inte förrän i 50-årsåldern, som veteran i Bälinges "gubblag".

- Jag spelade sista veteranmatchen som 62-åring, men det var mest på ploj, sa Gunnar.

Som aktiv i A-laget har han spelat på alla positioner inkl. målvakt, men främst som målgörare, med 7 mål i

samma seriematch som personligt rekord, men verkade inte tycka det var så märkvärdigt. - Vi spelade väl i 7:an då, försvarade han sig generat.

Ett annat rekord som han dock blir svårslagen i är UNT-tipset, som han deltog i sen starten 1959.

- Ett år prickade jag in 18 rätt på 20 matcher. Det blir nog svårslaget, sa Gunnar lite malligt.

Ledarkarriären var lång i Bälinge IF. 14 år som hockeyledare. Skidledare, ungdomsfotbollsledare samt föreningens huvudstyrelse i många år och över 50 år i fotbollstyrelsen är bara några av en mängd olika uppdrag inom föreningen under den 60 åriga ledarkarriären. Men 20 år som A-lagledare inom fotbollen ansåg han väge tyngst.

Gunnars meritlista inom Bälinge IF har lett till många utmärkelser. Bälinge IF's hedersmedlem No 1, Guldmedaljer från RF, Upplands Idrottsförbund, Upplands Fotbollförbund och Svenska Fotbollförbundet.

Hedersmedlem blev han också i UIF, där han sedan tidigt 40-tal varit verksam som elitidrottsman inom både skidor och orientering samt varit orienteringssektionens ordförande.

Ett flertal DM-segrar i skidorientering tog han och som krona på verket, Svensk mästare i skidbudkavle 1955 och individuellt SM 1958 samt tvåa i SM i skidorientering.

Tio Vasalopp med en 14:e plats 1957 ger en god fingervisning om Gunnars nordiska klass som skidåkare.

- I orientering vann jag Stigfinnarloppet 1951, sa Gunnar. (nattorientering med snudd på SM-status.)

- Och en landskapstävling i mitten på 50-talet, sa han med stolthet i rösten.

Kvalificerade sig till SM gjorde Gunnar många gånger och han ställde upp i 5-dagars inte mindre än 31 gånger.

Som oldboys-orienterare var Gunnar aktiv tills ett par år före 80-årsdagen och har även där ett antal segrar.

Två barn, två barnbarn och tre barnbarnsbarn senare och vid fyllda 80 år, började Gunnar trappa ned och bestämde sig för att ta det lite lugnare. Idrottsintresset fanns kvar ända in i det sista, som bisittare i speakerbåset, framför TV'n, via resultatlistorna på internet.

När han inte längre orkade att ta sig till hemmamatcherna så ringde telefonen till undertecknad i speakerbåset; – hej, det är Gunnar! Hur går det?

Kring UIF:s fjärde budkavleseger i SM

Vem minns väl inte Upsala IF:s strålande framgångar för 15 år sedan och drygt det i svensk skididrotts ärorika historia då de svartvita "prenumererade" på SM-tecknen i skidbudkavlen. Det började 1938, då tävlingen avgjordes i Hälsingland, året därpå, då Västmanland stod för värdskapet, tog man för säkerhets skull hem dubbelseger och 1940 slutligen blev det också vinst då Dalarna svarade för rusthållet. Sedan dess har det varit tunnssått med framgångarna bortsett från en fjärdeplacering 1952. Inom distriktet har man visserligen hållit sig väl framme, då man kämpat om mästerskapstecknen, men fullträffen vid SM har lyst med sin frånvaro.

Så kom då igår den stora bomben. Förhandskalkylerna har inte på något håll pekat på att den nyblivna 50-åringen skulle återta en plats i solen. Så sent som i söndags då man visserligen hemförde Uplands DM, fick man inte mindre än sju lag före sig i prislistan. Gästrikland och Västmanland med vilka Upland under de senaste åren allierats sig fick sina topplag före i prislistan och med den utgångspunkten gav man inte UIF och de övriga deltagande upplandslagen någon som helst chans att kämpa i täten. Av de 48 anmälda lagen gick tipsen i den riktningen att Kroppa IF, fjolårets segrare, Valbo AIF, gästrikhoppet och DM-vinnarna, eller Västerås IK skulle åka in först över mållinjen.

Upsala Nya Tidning.

Men UIF:arna ville annorlunda. De fyra som svarade för sensationen var Bertil Söderlund och Inge Jansson på startsträckan, Olle Nylander på mellansträckan och Gunnar Jansson på tredje sträckan. Starten skedde kl.11 på lördagskvällen för detta 45:e svenska mästerskap och som samlingsplats hade utsetts nya skolan i Storvik, samma plats där man 1950 samlades för att göra upp om riksmästerskapet i skidorientering. 1:a sträckan mätte 31 km, 2:a sträckan 32 km, och 3:e sträckan 29 km.

Banläggarna hade beräknat att bästa laget skulle använda omkr. 12 timmar på de 92 km. Det slog nu inte helt in, UIF använde en tid av 12,35,46 medan närmaste lag, Brännan från Härnösand kom in under målskynket nära åtta minuter senare.

Glädjen var givetvis stor även i Upsala, då rapporten om segern kom in. I all hast arrangerades en mottagning på UIF:s klubblokal där de nyblivna svenska mästarna hyllades kring kaffebordet. Bland gratulanterna befann sig givetvis styrelseledamöter och orienteringssektionens medlemmar och även några man ur 1938 års mästarlag fanns med i det glada gänget. Frithiof Lundell höll ett kort anförande och framhöll bl. a. att kvartetten i och med dagens seger nu inlett ett nytt framgångsrikt halvsekel i föreningens historia. Telegramströmmade in och bland gratulanterna observerades bl. a. en hälsning från Uplands orienteringsförbund.

Äldst i SM-laget av 1955 är Bertil Söderlund född 1920. Han inskrevs i UIF 1947 och dessförinnan tävlade han för I 5, Östersund. 3 DM-budkavle och 4:a i SM-budkavlen 1952 och många framstående placeringar i orientering till fots hör till hans tidigare framgångar. Specialist på startsträckan.

Inge Jansson, född 1926 och kvartettens yngste har först i år börjat tävla på allvar i skidbudkavle. Förra söndagens DM hörde tidigare till hans största framgång. Har under några säsonger även ägnat sig åt cykelsporten. Uppväxt inom UIF.

Kungakannan som nu Upsala IF får ha i sin ägo under det närmaste året är fr. o. m. i dag utsatt i Gottfrid Olssons skyltfönster, Vaksalagatan 3. Den pampiga handgjorda dyrgripen - försäkrad för 10.000 kr - har tidigare följande inteckningar: 1951 Vallsta IK, 1952 Västerås IK, 1953 Norrköpings AIS och 1954 Kroppa IF.

Olle Nylander, född 1926 i Rättvik blev 1952 inskriven i UIF. 3 DM för Upland och ett för Dalarna (IK Jarl) i skidbudkavle, 1 riksmästerskap för godtemplare och ett DM för Skåne i orientering till fots samt ett DM-budkavle till fots för Medelpad hör till hans tidigare framgångar liksom en 2:a-placering 1954 i individuella DM för Upland.

Gunnar Jansson slutligen, född 1925, är från junioråldern UIF: are. 3 DM i skidbudkavle, 14 lag-DM på skidor och ett individuellt samt ett individuellt mästerskap i skidorientering hör till Gunnars långa meritlista. Spelar fotboll för Bälinge IF där han är bosatt.

Stort manfall i Stigfinnarloppet

Upsala IF:s Gunnar Jansson vann

— Från AT-Sports utsände medarbetare KÅSA —

GNESTA, natten till söndag.

Det trettonde Stigfinnarloppet blev en gigantisk och oerhört krävande nattlig uppgörelse i regntunga sörmlandsmarker i trakten av Gnesta. Segrare blev inte oväntat Upsala IF:s kraftige lantbrukare Gunnar Jansson, vilken i spurten slog storfavoriten och de senaste två årens vinnare, Ivar Johansson, Väsby. Loppet i sin helhet bjöd på stort manfall då stritt regn och kraftig blåst rådde under hela loppet.

Avskrivet av
Leif Wahlström

Nyhet – för omväxlings skull, men ändå inte...

INGA LÖWDIN Upplands Idrottshistoriska förenings ordförande under de första 16 åren hedras av Uppsala kommun.

Inga Löwdin i en tävling
1954. FOTO: FOLKRÖRELSEARKIVET
I UPPSALA LÄN

OS-pionjär hyllas – får eget torg i Uppsala

SPORT

Hon var drivande att kvinnor skulle få delta i OS och VM på längdskidor. Nu hyllas Uppsala-profilen Inga Löwdin för sina insatser och får ett torg i Uppsala uppkallat efter sig.

Inga Löwdin var en framstående skidåkare och orienterare som vann flera SM-medaljer i sporterna.

Men hon blev nog ännu mera känd för sina ledargärningar inom idrotten – både på nationell liksom internationell nivå.

På det internationella planet är hon känd för sitt arbete då hon under slutet av 1940-talet bedrev ett opinionsarbete för att kvinnor skulle få delta i VM och OS i längdskidor.

Hennes arbete resulterade också i att kvinnor vid OS i Oslo 1952 för första gången fick delta i längdåkning.

Förutom uppdrag i Internationella skidförbundet (FIS) var hon med och bildade internationella orienteringsförbundet (IOF). Hon var också IOF:s generalsekreterare under många år.

Hon var även medlem i riksidsrottsförbundets styrelse (RF), lagledare för

svenska damlandslaget i längdskidor samt ordförande i Uppsalaklubben IF Thor.

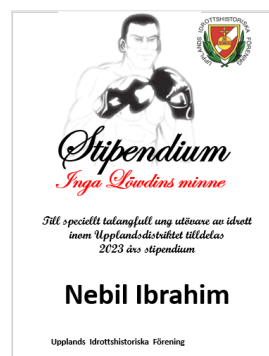
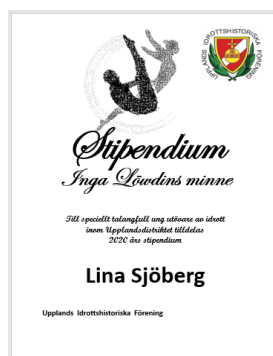
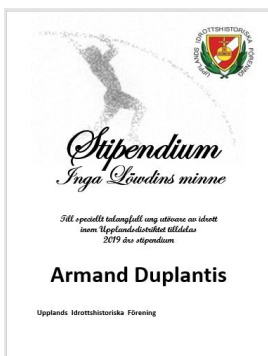
Nu uppmärksammas Inga Löwdins av Uppsala kommun som namnger ett nytt torg efter henne.

Torget ligger i stadsdelen Kungsängen – eller Industristaden som den kallas i folkmun – strax intill Fyrisån. På andra sidan Fyrisån ligger Studenternas IP.

– Inga Löwdin gjorde stora insatser för kvinnors idrottande och det känns roligt att uppmärksamma henne genom att hon får namnge en trivsamt plats nära en av Uppsalas större idrottsanläggningar, säger Ylva Larsdotter (V), ordförande för Uppsala kommuns namngivningsnämnd.

Inga Löwdin föddes den 1 maj 1917 och avled den 2 juni 2008.

Kjell Sjöberg
kjell.sjoberg@unt.se

**Även UIHF
hedrar Inga
Löwdin med
stipendium i
hennes namn**

Resa till Vålådalen i början av september månad 2024

Vill du följa med?

Detta har jag fått i uppgift av vår styrelse att fråga Er medlemmar om.

Många medlemmar har, under de år jag har haft äran att vara ordförande för Upplands Idrottshistoriska förening, frågat om det blir någon resa till Vålådalen. Någon har till och med sagt rakt ut ..."blir det ingen resa till Vålådalen, då går jag ur föreningen!"

Vålådalen är, för många som är födda på första halvan av 1900 talet, förknippat med Gösta Olander. Han anställdes där 1930 som arrendator tillsammans med sin nyblivna hustru Valborg, som för övrigt kom från Norrtälje. Hon insjuknade emellertid under hösten 1931 och avled strax före jul samma år.

År 1934 gifte Gösta om sig med Olga Fritsch från Skåne. Tillsammans blev de två det perfekta värdparet under resten av sin levnad och Vålådalen blev eftertraktad rekreationsbas för turister, "kändisar", kulturpersoner samt inte minst för framstående och aktiva idrottslegendarer från när och fjärran. Gösta Olander avled i sitt hem i Vålådalen natten till den 14 juli 1972.

Vålådalen har fortfarande sin plats för, framför allt, elitskidåkare. När dessa rader skrivs så är det Svenska Skidlandslaget på plats för en veckas träningsläger i Vålådalen.

Förslag på resa

DAG 1

Det är ca 55 mils resväg från Uppsala till Vålådalen och en tidig avfärd bör ske från Uppsala med ett första stopp för fika med mera i Tönnebro. Därefter vidare mot Sundsvall och IKEA där vi kan äta lunch.

Vi kommer fram till Vålådalen cirka klockan 16:00 – 16:30.

Boendet blir i Tipshuset med moderna hotellrum med dusch och toalett på rummet. Du kan boka enkel- eller dubbelrum.

Efter incheckning på hotellet träffas vi i Olgas matsal för middagsbuffé.

Efter måltiden tänkte jag guida dig i det fina idrottsmuseum som finns i Vålådalen.

Där finns bl. Gunder Häggs spikskor, Sigge Ericsson, Tomas Gustavsson och Hjallis Andersens skridskor. Mora Nisse, Martin Lundströms guldskidor från OS 1948.

Jag lovar er att det är ett mycket intressant idrottsmuseum.

DAG 2

Efter frukost vandrar vi (lätt vandring) till Mellandalstjärn där skridskoåkarna höll till på vintrarna under 40 – 50 talet, och en bit därifrån finner vi Gunders Mosse.

Åter på fjällstationen är det dags för lunch.

Ett besök till den berömda sandstranden vid sjön Nulltjärn, där så många löpare har genomfört sina intervallpass, står på programmet efter lunchen. Du kan vandra de tre kilometrarna till Nulltjärn eller hoppa in i bussen som kör dig dit.

Nulltjärn

Med den vackra stranden på näthinnan lämnar vi Vålådalen och reser tillbaka till Uppsala, denna gång åker vi över Åsarna. Tyvärr brann deras skidmuseum ner för något år sedan.

Vi äter lunch i Åsarna och vi är tillbaka i Uppsala sent på kvällen, lyckliga och glada efter allt vi varit med om och fått uppleva.

Notera att detta är ett preliminärt program. Var och en kan givetvis göra sina egna strövtåg under vår tid i Vålådalen.

Kan detta vara intressant för dig?

Pris är idag svårt att säga. Det beror på hur många vi kan bli, hur stor buss vi måste boka och sedan hur väl vi lyckas förhandla med Vålådalen om ett bra pris.

Vill nu gärna ha in en intresseanmälan från Er medlemmar på denna resa.

Helst vill vi ha in den så fort som möjligt så vi kan börja förhandla med både bussbolag och Vålådalen. Intresseanmälan är inte bindande, utan ger oss en uppfattning om detta är genomförbart.

Maila mig på: lennart.bernstrom@gmail.com
eller ring 076 390 18 25.

Hoppas vi får minnas fina idrottsögonblick tillsammans i Vålådalen!

Lennart Bernström

Ordf. Upplands Idrottshistoriska Förening
F.d. Chef för Vålådalen 2007 – 2009

